

Uçak ipotek anlaşmasının 6361 sayılı Kanun veya kullanılan kredinin teminatı kapsamında damga vergisinden istisna olup olmadığı hk.

Belge türü	Özelge
Kanun	DAMGA VERGİSİ KANUNU
Özelge no	97895701-155-338205
Tarih	05.10.2017

T.C.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI

İSTANBUL VERGİ DAİRESİ BAŞKANLIĞI

(Mükellef Hizmetleri Diğer Vergiler Grup Müdürlüğü)

Sayı : 97895701-155-338205

05.10.2017

Konu : Uçak ipotek anlaşmasının 6361 sayılı

Kanun veya kullanılan kredinin teminatı

kapsamında damga vergisinden istisna

olup olmadığı

İlgide kayıtlı özelge talep formunuz ve eklerinin incelenmesinden, İrlanda mukimi ... Company Limited'in İrlanda kanunlarına göre hava taşıtlarının kiralanması işi ile iştigal ettiği, şirketin sahibi olduğu ... model uçağını Türkiye'de mukim ... Hava Taşımacılığı A.Ş. ile 2014 yılında imzaladığı finansal kiralama sözleşmesi kapsamında ... kullanımına verdiği, ... Company Limited'in uçağı satın alınması sırasında kısa süreli kredi kullandığı, daha sonra kısa vadeli krediyi yeniden yapılandırarak yurt dışı mukimi ... Bank SE Singapur Şubesi vasıtası ile uzun vadeli kredi temin ettiği, yurt dışı mukimi ... Bank SE Singapur Şubesi vasıtası ile kullandığı uzun vadeli kredinin teminatını oluşturmak için ... Company Limited ile ...

Bank SE Singapur Şubesi arasında Beyoğlu 31. Noterliğinde "Düzenleme Şeklinde Uçak İpotek Anlaşması" düzenlendiği, söz konusu ipotek sözleşmesinin 6361 sayılı Finansal Kiralama, Faktoring ve Finansman Şirketleri Kanununun 37 nci maddesi veya 488 sayılı Damga Vergisi Kanununa ekli (2) sayılı tablonun IV/23 numaralı fıkrası kapsamında damga vergisinden istisna olup olmadığı hakkında bilgi verilmesinin istenildiği anlaşılmaktadır.

488 sayılı Damga Vergisi Kanununun 1 inci maddesinde, bu Kanuna ekli (1) sayılı tabloda yazılı kağıtların damga vergisine tabi olduğu; bu Kanundaki kağıtlar teriminin yazılıp imzalanmak veya imza yerine geçer bir işaret konmak suretiyle düzenlenen ve herhangi bir hususu ispat veya belli etmek için ibraz edilebilecek olan belgeler ile elektronik imza kullanılmak suretiyle manyetik ortamda ve elektronik veri şeklinde oluşturulan belgeleri ifade edeceği, yabancı memleketlerle Türkiye'deki yabancı elçilik ve konsolosluklarda düzenlenen kağıtlar, Türkiye'de resmi dairelere ibraz edildiği, üzerine devir veya ciro işlemleri yürütüldüğü veya herhangi bir suretle hükümlerinden faydalandırıldığı takdirde vergiye tabi tutulacağı; 2 nci maddesinde, vergiye tabi kağıtlar mahiyetinde bulunan veya onların yerini alan mektup ve şerhlerle, bu kağıtların hükümlerinin yenilenmesine, uzatılmasına, değiştirilmesine, devrine veya bozulmasına ilişkin mektup ve şerhlerin de damga vergisine tabi olduğu; 3 üncü maddesinde, damga vergisinin mükellefinin kağıtları imza edenler olduğu, yabancı memleketlerle Türkiye'deki yabancı elçilik ve konsolosluklarda düzenlenen kağıtların vergisini, Türkiye'de bu kağıtları resmi dairelere ibraz eden, üzerinde devir ve ciro işlemleri yapanlar veya herhangi bir suretle hükümlerinden faydalananların ödeyeceği; 4 üncü maddesinde bir kağıdın tabi olacağı verginin tayini için o kağıdın mahiyetine bakılacağı ve buna göre tabloda yazılı vergisinin bulunacağı, kağıtların mahiyetinin tayininde, şekli kanunlarda belirtilmiş olanlarda kanunlardaki adlarına, belirtilmemiş olanlarda üzerindeki yazının tazammum ettiği hüküm ve manaya bakılacağı hükme bağlanmıştır.

Kanuna ekli (2) sayılı tablonun "IV-Ticari ve medeni işlerle ilgili kağıtlar" başlıklı bölümün (6728 sayılı Kanun ile değişmeden önceki hali) 23 numaralı fıkrasında, bankalar, yurtdışı kredi kuruluşları ve uluslararası kurumlarca kullanılacak kredilere, bunların teminatlarına ve geri ödenmelerine ilişkin kağıtlar ile bu kağıtlar üzerine konulacak şerhlerin (kredilerin kullanımları hariç) damga vergisinden istisna olduğu hükme bağlanmıştır.

Konu ile ilgili olarak yayımlanan 4 ve 6 seri No.lu Damga Vergisi Sirkülerlerinde, 488 sayılı Kanuna ekli (2) sayılı tablonun IV/23 fıkrası uygulamasında, kanun kapsamındaki kredi tanımına Bankalar Kanununa göre kredi olarak kabul edilen nakdi krediler ile teminat mektupları, kefaletler, aval, ciro ve kabuller gibi gayrinakdi kredilerin gireceği, akrediflerin de bu kapsamda değerlendirildiği belirtilmiştir.

18 Seri No.lu Damga Vergisi Sirkülerinin "3-Kredinin teminatına ilişkin damga vergisi ve harç istisnası uygulaması" başlıklı bölümünde, söz konusu istisna kapsamında kullanılan kredinin teminatına ilişkin olarak düzenlenen kağıtlar ile bu amaçla yapılan işlemlere münhasıran kullanılan krediye ilişkin olması kaydıyla istisnanın uygulanması gerektiği açıklanmıştır.

Öte yandan, 6361 sayılı Finansal Kiralama, Faktoring ve Finansman Şirketleri Kanununun (6728 sayılı Kanun ile değişmeden önceki hali) 37 nci maddesinde, "(1) Finansal kiralama sözleşmeleri ve bu sözleşmelerin devrine ve tadiline ilişkin kâğıtlar ile bunların teminatı amacıyla düzenlenen kâğıtlar damga vergisinden, bu kâğıtlarla ilgili yapılacak işlemler harçtan müstesnadır.

(2) Satıp geri kiralama yöntemi ile yapılan kiralama sözleşmeleri kapsamında kiralanın taşınmazların sözleşme süresi sonunda kiracı adına tapuya tescili tapu harcından müstesnadır." hükmüne yer verilmiştir.

Aynı Kanunun 52 inci maddesinde, 10/06/1985 tarih ve 3226 sayılı Finansal Kiralama Kanunu ile 30/09/1983 tarih ve 90 sayılı Ödünç Para Verme İşleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ek ve değişiklikleri ile birlikte yürürlükten kaldırıldığı, diğer kanunlarda, 3226 sayılı Kanun ile 90 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye yapılan atıfların bu Kanunun ilgili maddelerine yapılmış sayılacağı hükme bağlanmıştır.

15/12/1997 tarihli ve 1997/2 Seri No.lu Damga Vergisi İç Genelgesinde finansal kiralama işlemlerinde damga vergisi ve harç istisnası uygulamasının, finansal kiralama sözleşmesinin yanı sıra söz konusu sözleşmenin yapılması için gerekli olan diğer işlemleri (teminat ve ipotek işlemleri gibi) ve bu işlemlerle ilgili kâğıtları da kapsadığı belirtilmiş bulunmaktadır.

13 Seri No.lu Harçlar Kanunu Genel Tebliği ile söz konusu istisna hükmünün uygulama esasları belirlenerek sadece finansal kiralama sözleşmesinin değil, sözleşmenin hüküm ifade edebilmesi için gerekli olan noterde yapılacak işlemler, tapu sicilinin beyanlar hanesine şerh işlemleri ile gemi siciline şerh işlemlerinin de harçtan istisna edilmesi gerektiği açıklanmıştır.

29/09/2010 tarih ve HK-10/2010-1 sayılı Harçlar Kanunu Sirkülerinin 3 üncü maddesi son fıkrasında; "Finansal Kiralama Kanununun amacı işletme tarafından ihtiyaç duyulan malların temini için işletmeye finansman sağlamaktır. Bu hususa yönelik olarak taraflar arasında yapılan finansal kiralama sözleşmesinde, karara bağlanan ödeme planında, vadede veya teminat hükümlerinde işletmenin mali gücüne göre değişiklik yapılabilir. Yapılan bu değişiklikler mevcut finansal kiralama sözleşmesinin amacının sürdürülmesine yönelik kâğıtlardır.

Bu itibarla, finansal kiralama sözleşmelerinde; ödeme planının revize edilmesi, sözleşmeye yeni bir mal eklenmesi veya çıkarılması, sözleşmenin süresinde veya teminat hükümlerinde değişiklik yapılması ya da kiracı değişikliği nedeniyle düzenlenecek kâğıtların ve yapılacak işlemlerin 3226 sayılı kanunun 30 uncu maddesi uyarınca damga vergisi ve harçtan istisna tutulması gerekmektedir" denilmektedir.

Bu hüküm ve açıklamalara göre, İrlanda mukimi Company Limited'in sahibi olduğu model uçağı finansal kiralama sözleşmesi kapsamında Türkiye mukimi ... Hava Taşımacılığı A.Ş.'ye teslim ettiği, söz konusu uçağın finansmanının yurtdışında mukim adı geçen şirket tarafından yine yurtdışından önce

kısa vadeli köprü kredi ile sağlandığı, daha sonra bu krediyi yeniden yapılandırarak ... Bank SE Singapur Şubesiinden uzun vadeli kredi temin ettiğı, kullanılan kredinin teminatını oluşturmak amacıyla da yurt dışı iki firma arasında Uçak İpotek Anlaşması düzenlendiğı anlaşılmaktadır,

Buna göre, gerek kredi veren gerekse kredi kullanan şirketin yurtdışında mukim olduğu, Türkiye'de kullandırılan bir kredinin söz konusu olmadığı, "Düzenlenme Şeklinde Uçak İpotek Anlaşması" başlıklı kağıdın müvekkiliniz ile ... Hava Taşımacılığı A.Ş. arasında düzenlenen finansal kiralama sözleşmesinin teminatını teşkil etmeyip, yurt dışında mukim iki şirket arasında düzenlenen kredi anlaşmasının teminatını teşkil etmek üzere düzenlendiğı hususları dikkate alındığında, noterde düzenlenen söz konusu kağıdın Damga Vergisi Kanununa ekli (2) sayılı tablonun IV/23 numaralı fıkrası ve 6361 sayılı Finansal Kiralama Kanununun 37 nci maddesi kapsamında damga vergisinden istisna edilmesi mümkün bulunmamaktadır.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

Bu metin Mevzuat Bankası (mevzuat.vergibulustayi.com) aracılığıyla gib.gov.tr arşivinden alınmıştır. Resmî işlemlerde Resmî Gazete metni esastır. — 10.09.2026